

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

De Indvlgentiis Pro fide laborantibus co[n]sequendis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

teriores Pontificum extraneantes reuocatum esse videtur: adeo quidem vt Pius Papa Quintus anno M.D.LXXI die sexta mensis Septembris Pontificatus sui anno secundo, Didaco de Spinosa generali Hispania Inquisitori inhiuerit, ne posset huiusmodi homines ad aliqua beneficia, aut si clerici forent, vt ad superiores ordines ascenderent, habilitare, aut cum presbyteris dispensare, vt in altaris ministerio deseruirent. Sed vide Maiolum libro 5. de irregularitate cap. 46 & Nauarum in Manuali confessorum cap. 27. titu. de tertia specie irregularitatis nu. 205. ex quo intelliges solum Papam dispensare in irregularitatibus prouenientibus, ex defectu anime.

DE INDULGENTIIS
pro fide laborantibus consequentibus.

QVAESTIO CXXVII.

An Inquisitor conferre possit indulgentias accedentibus ad eius concionem pro fide factam.

Centesima vicesima prima questio est: Vtrum Inquisitor clerico, vel populo, quem conuocat ad sermone[m] pro fide, quem interdum facit, vel alias habeat potestatem indulgentias conferendi?

Respondemus quod sic? viginti, vel quadraginta dierum, vt patet in litteris Apostolicis Clementis, Alexandri, & Urbani iij. Prae cunctis. §. priuandi praetera, uersic. necnon ubi dicitur sic: Necnon & largiendi viginti, uel quadraginta dierum indulgentiam, quoties opportunum uideritis, omnibus uel poenitentibus & confessis, qui ad uestram conuocationem propter hoc faciendam accesserint, plena sit nobis, & singulis uestrum praesentium tenore facultas.

COMMENT. CLXXVI.

Hoc priuilegium concedendarum indulgentiarum, ac distribuendorum Ecclesia thesaurorum, licet Pontificum proprium sit, ut docet Sotus lib. 4. sent. dist. 21. q. 1. art. 4. fauore fidei Inquisitoribus est tributum per Romanum Pontificem, vt quoties alio aliqua in fauorem fidei celebratur, possit Inquisitor concedere viginti uel quadraginta dierum indulgentiam.

Priuilegium concedendi indulgentias qui concesserunt Inquisitoribus. Hoc priuilegium multi Pontifices concesserunt: nullus autem reuocauit. concessit Innocentius III. referi pro incipiente: Mahina eius temporis. item alio incipiente: Tunc potissime. & ante Innocentium III. concessit etiam Gregorius nonus referi pro incipiente: Ille humani generis. haec sunt impressa in Bullario litterarum Apostolicarum, in fine huius operis.

Relat. supra pag. 119.

Relat. supra pag. 119.

Meminerunt huius priuilegij Reperitorium Inquisito. verbo, indulgentia. §. nunc uidentum summa Armilla verbo, Inquisitor nu. 20. Ioannes Rojas tract. de haeret. par. 2. num. 415.

Num autem posteriores Pontifices Romani in his rescriptis easdem indulgentias concedentes modo censentur priores confirmare; uerum etiam de nouo illas concedere, ita quod prioribus accumulenter, ut singuli viginti uel quadraginta dierum aut trium annorum per se concessisse uideantur. ita quod Inquisitores octuaginta dierum, aut centum sexaginta, & amplius concedere possint: item quod Pontifices non modo trium annorum,

B sed sex uel nouem, uel quindecim indulgentiarum tribuisse uideantur, dubium esse possent. Bernardus Comensis in Lucerna Inquisitorum accumulati uideatur sentit e verbo, indulgentia eorum §. 5. sed uerius est, posteriores Pontifices easdem priores indulgentias confirmare, nec diuersas concedere: quod series rescriptorum indicat, & huius sententia uidetur esse auctor non obscure supra in hac 3. parte, in principio numero 55. & in omnibus se re modis terminandi processum fidei ubi nusquam apparet eum significare, vt huiusmodi indulgentia cumulatiue concedantur.

C Benignius tamen esset, si sua Sanctitas fauore dei eas cumulari, vt homines ad fauendum Inquisitoribus hoc spiritali & maximo premio iuuari facilius excitarerentur.

QVAESTIO CXXVIII.

An Inquisitor conferre possit indulgentias socijs ac notarijs suis.

Centesima uicesima octaua questio est: Vtrum Inquisitor socijs suis religiosis, & notarijs habeat potestatem indulgentias conferendi?

Respondemus quod ipse non, sed dominus noster Papa conferet eis tres annos quando labora uerit. Et si in prosecutione moriantur, plenam confert remissionem peccatorum, vt patet in litteris Apostolicis Clementis, Alexandri, & Urbani iij. Prae cunctis. In quibus post praedicta uerba posita supra quest. proxima dicitur sic: Socijs uel Fratribus uestri ordinis, & notarijs uestris, qui una uobiscum in prosecutione huiusmodi negotij laborauerint, & omnibus qui uobis personiter assisterint in eodem negotio, & qui ad impugnandos haereticos, fautores, receptatores, & defensores eorum, ex animo uobis praestiterint auxilium, consilium, aut fauorem: de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, tres annos de inuenitis sibi poenitentijs relaxamus. Et si qui ex his in prosecutione huiusmodi negotij forte decesserint, eis peccatorum omnium, de quibus corde contriti, ac ore confessi fuerint, plenam ueniam indulgemus.

COMMENT. CLXXVII.

Dva sunt assertiones: Prima est: Socijs & notarijs Inquisitorum laborantibus in sacro officio ad hæreticos extirpandos Papa confert indulgentiam trium annorum.

Altera est, quod si in prosecutione hæreticorum, & in executione officij sacri, seu in eius ministerio moriantur, plenam indulgentiam consequuntur.

Utramque assertionem probat rescriptum Urbani iij. hic ab Eymérico allatum, & rescriptum Gregorij noni, quod incipit. Ille humani generis idem concessit Clemens iij. & Urbanus iij. rescripto alio incipiente: Licet ex omnibus, que vidimus autentica in archiuo Bonon. inquisitionis.

Meminit etiam huius privilegij Bernardus Comensis in Lucerna, verbo, indulgentia eorum. §. i. & Repertorium Inquisitorum verbo, indulgentia. §. nota quod Fratres.

Num autem hæc trium annorum indulgentiam consequantur non solum socij Inquisitorum & notarij, verum etiam alij sancti officij ministri, veluti consultores, Fiscalis, & similes, quæri potest, & hi etiam hanc indulgentiam habent, vt constat ex quæstione sequenti, cum in hoc negotio non mediocriter laborent.

Idem fortassis esset dicendum de illis, qui scribunt contra hæreticos, instrumentes Inquisitores hæreticæ prauitatis, qualiter sese in suo officio gerere debeant contra fidei hostes: hi enim quamuis in rescripto & verbis privilegij nominatim non continentur ob eandem tamen rationem equum videtur, vt rescripti privilegio vtantur.

Hoc sane iustissimum videtur, vt Sæcetas sua ad hos quoque dignaretur hoc privilegium extendere, quando vero hanc indulgentiam consequantur, sequentia demonstrabunt.

Q V A E S T I O C X X I X.

An Inquisitor largiri possit indulgentias alijs sibi in officio assistentibus, & auxiliantibus.

Entesima vicesimanona quæstio est: Vtrum Inquisitor consiliarijs & omnibus alijs, qui sibi personaliter assistunt, & existunt in executione sui officij, vel alijs præstant sibi ex animo auxilium, consilium, uel fauorem, habeat potestatem indulgentias largiendi?

Respondemus, quod ipse Inquisitor non, sed dominus noster Papa confert eis tres annos de indulgentia: & si in prosecutione officij moriantur, remissionem plenam omnium peccatorum, ut patet in prædictis litteris Apostolicis Clementis, Alexandri, & Urbani iij. vt tactum est statim supra quæst. prox. in quibus dicitur sic; Necnon & largiendi: & infra: Et omnibus

A qui uobis personaliter astiterint in eodem negotio, & qui ad impugnandum hæreticos, fautores, receptatores, & defensores eorum, ex animo uobis præstiterint auxilium, consilium, aut fauorem: de omnipotentis Dei misericordia & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate consili, tres annos de iniunctis sibi peccatis relaxamus: & si qui ex his in prosecutione huiusmodi negotij forte decesserint, eis peccatorum omnium, de quibus corde contriti & ore confessi fuerint, plenam ueniam indulgemus.

B Et in c. Excommunicamus itaque. §. Catholici, extra de hæretic. dicitur sic: Catholici uero qui crucis assumpto characterẽ ad hæreticorum exterminium se accinxerint, illa gaudeant indulgentia, illoque sancto privilegio sint muniti, quæ accedentibus in terræ sanctæ subsidium conceduntur.

Quæ autem sunt illa, dicitur quæst. prox.

Quamplura alia privilegia conceduntur cruce signatis prædictis pro extirpanda hæretica prauitate, per Inquisitores eis conferenda, vt patet in litteris Apostolicis positis supra parte 2. Innocentij, ut nihil uobis desit.

Relat. supra pag. 101.

COMMENT. CLXXVIII.

Non modo qui assidue & continuo Inquisitoribus assistunt, vt sunt necessarij ministri, de quibus hætenus dictum est, trium annorum indulgentiam consequuntur, & plenariam cum in prosecutione negotij moriuntur; verum etiam quicumque alij, qui ubi oportuerit Inquisitoribus adstant, eodem indulgentiarum privilegio fruuntur. id probat apertissime rescriptum Urbani III. quo vtitur hic Eymericus, sed apertius idem tradit Gregorius nonus rescripto incipiente: Ille humani generis, in hæc verba: Ad hæc, ut super præmissis omnibus officium sibi commissum liberius possint & efficacius exercere, omnibus qui ad prædicationem eorum (scilicet Inquisitorum) accesserint, in singulis stationibus viginti dies; illis uero qui ad impugnandum hæreticos, fautores, receptatores, & defensores eorum, in munitionibus, uel castellis, uel alijs contra Ecclesiam rebellantes, ipsis ex animo auxilium, consilium præstiterint, uel fauorem, de omnipotentis Dei misericordia & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate consili, tres annos de iniuncta sibi peccata relaxamus: & si qui ex his in prosecutione huiusmodi negotij forte decesserint, eis omnium peccatorum, de quibus corde contriti & ore confessi sunt, plenam ueniam indulgemus. hæc ibi.

Hoc privilegio hodie in primis gaudent cruce signati, quibus in Hispania similes sunt illi, quos dicimus familiares, qui nutibus inquisitorum obediunt, ea exequuntur, quæ ad promotionem huius sacri officij, & ad fidei propagationem, & ad hæreticæ prauitatis extirpationem spectant.

Eandem etiam indulgentiam consequentur qui eoque zelo fidei cum opus esset, inquisitoribus auxiliantur.

Quicumque Inquisitoribus auxiliatur, trijs ann. indulgentiam consequuntur.

Crucesignati gaudent hoc privilegio.

rentur: vt vel hinc catholici magnopere excitari de-
beant ad fauendum, & auxiliandum Inquisitorib.

Q V A E S T I O C X X X.

An Inquisitor plenariam indulgentiam consequatur in vita,
& in morte.

Entesima tricesima & ultima quaestio est: Vtrum Inquisitor plenariam indulgentiam habeat in vita pariter & in morte?

Respondemus quod sic; In vita quidem quodcumque pro exequendo officio laborat: in morte autem si in prosecutione officij diem claudit extremum.

Relat. supra
pag. 129.

Quod autem habeat in vita pro officio laborando, patet in praefatis litteris Apostolicis Clementis, Alexandri, & Urbani iij. Prae cunctis. §. vobis autem, dicitur sic:

Vobis autem pro huiusmodi negotio laborantibus, illam peccatorum veniam indulgemus, quae succurrentibus terrae sanctae in generali concilio est concessa.

Quae autem in dicto concilio succurrentibus terrae sanctae est concessa, patet in c. Ad liberandam. extra de iud. & Sarra. in parte decisa. notat Hostien. in lectura: in qua de succurrentibus terrae sanctae infra habetur ita: Nos autem de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli auctoritate confisi, & ex illa, quam nobis, licet indignis, contulit Deus ligandi atq; soluendi potestate, omnibus, qui laborem istum in proprijs personis subierint & expensis, plenam suorum peccaminum, de quibus fuerint veraciter corde contriti, & ore confessi, veniam indulgemus, & in retributionem iustorum salutis aeternae pollicemur augmentum: Eis vero qui non in personis proprijs illuc accesserint, sed in suis dumtaxat expensis, iuxta facultatem, & qualitatem suam viros idoneos destinauerint: Et illis similiter, qui licet in alienis expensis, in proprijs tamen personis accesserint; plenam suorum concedimus veniam peccatorum. Huiusmodi quoque remissionis uolumus & concedimus esse participes, iuxta qualitatem subsidij & deuotionis affectum, omnes, qui ad subuentionem ipsius terrae sanctae de bonis suis congrue ministrabunt, aut circa praedicta consilium, & auxilium impenderint opportunum: omnibus etiam pie proficientibus in hoc opere communi, sancta & vniuersalis Synodus orationum, & beneficiorum suorum suffragium impertitur, ut eis digne proficiat ad salutem.

Datum Later. xix. Kalendis Ianuarij Pontific. nostri anno octauo.

Quod autem Inquisitor habeat & in morte, patet in litteris Apostolicis antedictis, vbi praemisso de indulgentia, quae confertur Inquisitori praedicta; & quae locijs & fratribus sui ordinis &

notarijs: & quae omnibus, qui personaliter astiterint in fidei negotio Inquisitori, & praestiterint ex animo auxilium, consilium & fauorem: de omnibus generaliter sequitur sic: Et si qui ex ijs in prosecutione huiusmodi negotij forte decesserint, eis peccatorum omnium, de quibus corde contriti, ac ore confessi fuerint, plenam ueniam indulgemus.

C O M M E N T. CLXXIX.

Haec postrema est in vulgatis codicibus huius operis quaestio, in qua de insigni Inquisitorum priuilegio disseritur; nam & in vita, & in morte omnium peccatorum indulgentiam consequuntur: vtramque partem probat Eymericus apertis Pontificum rescriptis.

Tradunt idem hoc priuilegium Repertorium Inquisiti. verbo, indulgentia. §. item Inquisitores. Tabien. in summa verbo, Inquisitor. §. 39. in fi. lo. Ro- yas tract. de haeret. par. 2. nu. 412. & alij.

Quantum uero attinet ad primam partem, quod uidelicet, Inquisitores consequantur in vita plenam indulgentiam suorum peccatorum, dubium est, at intelligitur semel tantum in tota vita, an vero in singulis actibus perfectis, qui contra haereticos in fauorem & laudem fidei celebrantur, & Repertorium Inquisiti. verbo, indulgentia. §. item Inquisitores. in quolibet actu, hac frui indulgentia testatur his verbis: Item Inquisitores exercendo officium, gaudent in quolibet actu Inquisitionis, quando fit aliquis actus reconciliationis per eos, vel aliqua executio durante tempore officij, in quolibet actu indulgentia plenaria omnium peccatorum suorum hac ibi. cui sententiae libentissime accedo.

Idem sentiendum puto de indulgentia trium annorum, quae conceditur auxiliantibus officio sanctissime Inquisitionis, et inquisitoribus haereticis praetatis in fauorem fidei: illi enim non tantum semel in tota vita, sed in quolibet actu perfecto, & ab alio diuerso, quo Inquisitoribus praestant huiusmodi auxilium, trium annorum indulgentiam consequuntur.

Quae his locis de indulgentijs tradit copiose Eymericus, continentur apertissime in rescripto quodam Alexandri Quarti incip. Firmissime teneat, quod vidimus authenticum in bibliotheca Illustrissimi Cardinalis Felicis Peretti de Montalto, allatum ex Assisio ex archiuo conuentus Fratrum ordinis Minorum.

Q V A E S T I O C X X X I.

An Extrauagantes in fauorem fidei
& sancti officij editae sint
seruandae.

Entesima tricesima prima quaestio est: Extrauagantes quae concessae fuerunt per summos Pontifices in fauorem fidei & officij Inquisitionis, an teneant in robore suo?

Dice n-

Dicendum est quod sic; dummodo non contrarietur his, quae sunt inserta in Sexto, tit. de haeret. & constitutionibus Clementis eod. tit. Patet lib. 6. c. Statuta. §. ult. & confirmatur per proœmiũ Sexu, adiuncta glossa super uerbo, referuatur. ubi Ioannes And. dicit; referuantur cõstitutiones omnes, quae editae sunt super negotio haereticae prauitatis, non contrariae constitutionibus huius libri, ut infra de haeret. cap. ult. in fine. Et lib. eod. super cap. Contra Christianos. & tit. de haeret. in Nouel. enumerando gloss. in prima glossa dicit idem. Constat autem quod decretalis ultima in eod. 6. lib. in fine, referuat mandata praedecessorum istis constitutionibus non obstantib. Item idem in glossa super cap. Per hoc, in verbo, ordinationes, dicit: Ordinationes. etiam in hoc uolumine non insertas, dummodo non his constitutionibus contrarias, infra eo. cap. ult. in fine: sunt enim ibi referuatae, & de his loquitur proœmium huius libri, in fine.

A *exemplaribus supra q. 84. Et plane codex Bononien. omnibus est vetustior, descriptus nempe tẽpore Pij II. Pontifi. Max. post 130. q. antiquorum more ita habet: Deo gratias. vnde facile colligas Emericũ ibi absoluisse opus: quod etiam videntur nõ obscure indicare illa verba quaestionis 130. Centesima tricesima & ultima quaestio, &c.*

Ceterum quia codex Bononien. multã habet auctoritatem ex veritate, & sinceritate, ac veritate (est enim in multis ceteris emẽdator) ideo hanc quaestionem hic adicere placuit, quae est veluti commentarius q. 84. Et mihi valeet sit verisimile hæc scripsisse auctorem, qui in praefata q. 84. ad probandũ ex traug. in causa haeretica prauitatis non esse reuocatas. sola rescriptorum Pontificiorum auctoritate vtitur: hic vero more suo auctoritate interpretũ idem confirmat. ex docendi enim ordine & stylo conijcio, hæc postea addidisse auctorem.

Possent nõ incõmode ex duabus quaestionibus una fieri: verum non est uisum ab antiquitate recedere.

Est autem impressa (paucis emẽdatis) iuxta exẽplar codicis Bononiensis; nõ in codice Card. de Gambara nonnulla adduntur, quae aperte indicat nõ esse Emerici, cum testimonium Ioannis Imolensis citetur, qui multis post Emericum annis floruit.

Atque in his ad laudẽ omnipotentis vnus & trini Dei (in cuius sanctissima Trinitatis fectõ hoc an. M. D. LXXXIIII. die 27. Maij finita & absoluta fuit secundo huius operis prelectio & emẽdatio) sit tandem nostrorum Commentariorũ in Directoriũ inquisitorum finis constitutus, quos sacrosancta Romana & uniuersalis Ecclesia correctioni supponi in omnibus & per omnia volumus.

COMMENT. CLXXX.

In duobus codicibus Barcinonẽsi impresso, & Sabeliano manuscripto enumerantur tantũ cẽtum triginta quaestiones, quo ordine hætenus sũt impressae: sed codices Bononiẽ. & Illustriss. Card. de Gãbara manuscripti, hanc quaestionem amplius habent in fine adiectam: De constitutionibus extrauagantibus editis contra haereticam prauitatem in fauorem fidei, earumque robore seu ualore, quae non multum discrepantibus verbis habetur in omnibus

Franciscus Pegnã sacrae Theologiae & Iuris vtriusque Doctor.

F I N I S.

3.
at. 3.
& seq.
conuincari
i continere
§. 475 col. 1
effugiat penas
tempo-

In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...
 In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...
 In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...
 In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...

In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...
 In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...
 In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...

COMMENT. CLXX.

In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...
 In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...

Franciscus Regis sacre Theologie & juris viriplus Doctor.

FINIS

Pr
mi
pia

In hac parte...
 Commemorationibus...
 Indulgentiarum...

R
In
Abin
par
Abin
95
Abin
par
Abin
d2
Abin
par
Abin
ris
Abin
rel
col
Abin
55
Abin
ple
fer
Abin
Abin
tor
ren
Abin
p-3
Abin
mi
Abin
con
Abin
pag
Abin
ten
Abin
Abin